

คู่มือ

การวัดและประเมินผล “ความสามารถในการอ่านและการเขียน”
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ - ๖
ภาคเรียนที่ ๑ ปีการศึกษา ๒๕๖๐
(มิถุนายน ๒๕๖๐)

สถาบันภาษาไทย
สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
กระทรวงศึกษาธิการ

การวัดและประเมินผล “ความสามารถในการอ่านและการเขียน”
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ - ๖
ภาคเรียนที่ ๑ ปีการศึกษา ๒๕๖๐
(มิถุนายน ๒๕๖๐)

---

๑. หลักการและเหตุผล

กระทรวงศึกษาธิการ เล็งเห็นความสำคัญของการยกระดับคุณภาพการศึกษา โดยมีนโยบายให้ทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษาที่มีระบบเพื่อการพัฒนาเด็กและเยาวชนไปสู่ความเป็นพลเมืองที่สมบูรณ์ สามารถดำรงตนในสังคมอย่างปกติสุข

การอ่านและการเขียน เป็นทักษะหนึ่งที่สำคัญอย่างยิ่งสำหรับการเรียนรู้ และการพัฒนาชีวิตสู่ความสำเร็จ เพราะจะนำมาซึ่งความรู้และส่งเสริมให้เกิดการคิดวิเคราะห์ มีวิจารณญาณ แยกแยะ และประยุกต์ใช้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อชีวิต พร้อมทั้งสามารถถ่ายทอดสื่อสารความรู้ ความคิดให้ผู้อื่นทราบและเข้าใจได้ ซึ่งเป็นทักษะที่สำคัญในศตวรรษที่ ๒๑ หากผู้เรียนบกพร่องหรือขาดความสามารถในการอ่านการเขียนจะส่งผลให้การเรียนรู้ไม่อาจก้าวหน้าได้ และจะประสบความยากลำบากในการดำรงชีวิต จึงเป็นหน้าที่ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาที่จะต้องพัฒนาความสามารถในการอ่านออกเขียนได้ อ่านคล่องเขียนคล่อง ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ และการสื่อสารให้แก่ประชาชนตั้งแต่วัยเยาว์ เพื่อให้สามารถเรียนรู้ในระดับที่ซับซ้อนขึ้นเมื่อเติบโต และนำไปสู่การเป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิต ดังนั้นในช่วงระยะเวลา ๙ ปี ของการจัดการศึกษาภาคบังคับ และ ๑๒ ปีของการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับเด็กและเยาวชน จึงเป็นช่วงเวลาที่สำคัญต่อการวางรากฐานให้นักเรียนที่มีความสามารถในการเรียนรู้ให้มั่นคง ซึ่งการรู้หนังสือหรือการอ่านออกเขียนได้ อ่านคล่องเขียนคล่อง และสื่อสารได้นับเป็นพื้นฐานที่สำคัญอันดับแรก ๆ ของการพัฒนาขีดความสามารถของผู้เรียน ทั้งนี้การพัฒนาความสามารถในการอ่านและการเขียนนอกจากครูจะต้องมีความรู้ เข้าใจทักษะและกระบวนการพัฒนาความสามารถในการอ่านและการเขียนของนักเรียน ทั้งนักเรียนปกติและนักเรียนที่ต้องได้รับการเอาใจใส่เป็นพิเศษแล้ว ครูยังต้องเข้าใจถึงความแตกต่างของผู้เรียน ทั้งความแตกต่างทางสติปัญญาและความแตกต่างทางพื้นฐานครอบครัว ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่ควรคำนึงถึงในการพัฒนาความสามารถในการอ่านการเขียนของผู้เรียน

ด้วยเหตุนี้ เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนได้รับการพัฒนาความสามารถในการอ่านและการเขียน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงได้กำหนดนโยบายในการพัฒนาคุณภาพการอ่านและการเขียน ดังนี้ “นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ เมื่อจบ ป.๑ ต้องอ่านออกเขียนได้ และมีมาตรการประเมินผลให้เป็นรูปธรรม” โดยสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา ได้ดำเนินการสร้างและพัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินผลความสามารถในการอ่านและการเขียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ - ๖ ขึ้น โดยเป็นการประเมินเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ (Formative Assessment) สำหรับเป็นข้อมูลการอ่านและการเขียนของนักเรียน เพื่อให้ครูและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทางการศึกษาใช้เลือกหรือพัฒนากลยุทธ์การพัฒนานักเรียนให้เป็นผู้มีความสามารถในการอ่านและการเขียนสำหรับใช้ในการเรียนรู้และการดำเนินชีวิตต่อไป โดยกรอบโครงสร้างของเครื่องมือที่สร้างขึ้นนี้ จัดทำขึ้นจากการวิเคราะห์หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ในมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ - ๖ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑

เครื่องมือที่สร้างขึ้นนี้ สร้างโดยศึกษานิเทศก์ที่รับผิดชอบด้านภาษาไทย ครูผู้สอนภาษาไทย ที่มีความรู้ มีประสบการณ์ในการสอนภาษาไทย และได้รับรางวัลด้านการสอนภาษาไทย และตรวจสอบคุณภาพ โดยผู้ทรงคุณวุฒิทางการสอนภาษาไทยและการวัดและประเมินผล จากสถาบันอุดมศึกษา ซึ่งเครื่องมือที่ใช้ วัดและประเมินผลความสามารถในการอ่านและการเขียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ - ๖ นี้ ครูผู้สอน สามารถนำผลของการสอบมาเป็นข้อมูลในการวินิจฉัยนักเรียนเพื่อพัฒนานักเรียนได้ตรงตามความเป็นจริง

๒. จุดประสงค์ของการประเมิน

๒.๑ เพื่อประเมินความสามารถในการอ่านและการเขียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ - ๖

๒.๒ เพื่อให้ได้ข้อมูลผลการประเมินความสามารถในการอ่านและการเขียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษา ปีที่ ๑ - ๖

๒.๓ เพื่อให้ได้ข้อมูลผลการประเมินความสามารถในการอ่านและการเขียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษา ปีที่ ๑ - ๖ สำหรับผู้ที่เกี่ยวข้องนำไปใช้ในการวางแผนปรับปรุงและพัฒนาการอ่านและการเขียนของนักเรียน

๓. นิยามศัพท์เฉพาะ

การประเมินความสามารถในการอ่านและการเขียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ - ๖ ได้กำหนด นิยามศัพท์ดังนี้

๓.๑ การอ่าน หมายถึง ความสามารถในการอ่านออกเสียงและการอ่านรู้เรื่องของนักเรียน ดังนี้

๑) การอ่านออกเสียง หมายถึง การอ่านคำ ประโยค หรือข้อความสั้น ๆ ที่เป็นวงคำศัพท์ที่กำหนด ในแต่ละระดับชั้นปี ทั้งที่เป็นคำที่มีความหมายโดยตรงหรือคำที่มีความหมายโดยนัยที่ใช้ในชีวิตประจำวัน

๒) การอ่านรู้เรื่อง หมายถึง การอ่านคำ ประโยค ข้อความสั้น ๆ หรือเรื่องราวที่เป็นวงคำศัพท์ ที่กำหนดในแต่ละระดับชั้นปี ทั้งที่เป็นคำที่มีความหมายโดยตรงหรือคำที่มีความหมายโดยนัยที่ใช้ในชีวิตประจำวัน โดยสามารถบอกข้อคิดที่ได้จากการอ่านร้อยแก้ว ร้อยกรอง สำหรับเด็ก (เป็นข้อความง่าย ๆ) จับใจความ จากเรื่องที่อ่าน ตอบคำถามจากเรื่องที่อ่าน บอกความหมายของเครื่องหมายหรือสัญลักษณ์ที่สำคัญที่พบเห็น ในชีวิตประจำวัน คาดคะเนจากเรื่องที่อ่าน และสรุปความรู้ข้อคิดจากเรื่องที่อ่านได้อย่างสมเหตุสมผล

๓.๒ การเขียน หมายถึง ความสามารถในการเขียนคำ ประโยค หรือเรื่องของนักเรียน ดังนี้

๑) การเขียนคำ หมายถึง การเขียนคำที่เป็นวงคำศัพท์ที่กำหนดในแต่ละระดับชั้นปี โดยวิธีการ เขียนคำตามคำบอก (ประเมินเฉพาะชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ - ๓)

๒) การเขียนประโยค/เรื่อง หมายถึง การเขียนประโยคง่าย ๆ การเขียนเรื่องสั้น ๆ เกี่ยวกับ ประสบการณ์หรือจินตนาการอย่างสร้างสรรค์ การเขียนย่อความ และการเขียนเรียงความ

๔. ลักษณะของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านและการเขียนสำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ - ๖ โดยแบบทดสอบแต่ละระดับชั้นแบ่งเป็น ๒ ฉบับ ได้แก่ ๑) การอ่าน ๒) การเขียน

๕. โครงสร้างเครื่องมือวัดและประเมินผลความสามารถในการอ่านและการเขียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษา ปีที่ ๑ - ๖

เครื่องมือวัดและประเมินผลความสามารถในการอ่านและการเขียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษา ปีที่ ๑ - ๖ นี้ มีรายละเอียดกรอบโครงสร้าง ดังนี้

**โครงสร้างของเครื่องมือวัดและประเมินผลความสามารถในการอ่านและการเขียน
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑**

สมรรถนะ	มาตรฐาน/ตัวชี้วัดตามหลักสูตร	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	รูปแบบของข้อสอบ	จำนวน (ข้อ)	คะแนนเต็ม
การอ่าน ๑. การอ่านออกเสียง	ท ๑.๑ ป.๑/๑ อ่านออกเสียงคำ คำคล้องจอง และข้อความสั้น ๆ	การอ่านออกเสียงคำ คำคล้องจอง และข้อความที่ประกอบด้วย คำพื้นฐาน คือ คำที่ใช้ในชีวิตประจำวัน ไม่น้อยกว่า ๖๐๐ คำ รวมทั้งคำที่ใช้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ประกอบด้วย ๑. คำที่มีรูปวรรณยุกต์และไม่มีรูปวรรณยุกต์ ๒. คำที่มีตัวสะกดตรงตามมาตราและไม่ตรงตามมาตรา ๓. คำที่มีพยัญชนะควบกล้ำ ๔. คำที่มีอักษรนำ	แบบทดสอบการอ่านออกเสียง ๑. การอ่านสะกดคำ ๒. การอ่านออกเสียงคำ	๑๐ ข้อ ๑๐ ข้อ	๑๐ คะแนน ๑๐ คะแนน
การเขียน ๒. การเขียนคำ	ท ๒.๑ ป.๑/๒ เขียนสื่อสารด้วยคำและประโยคง่าย ๆ	การเขียนสื่อสาร ๑. คำที่ใช้ในชีวิตประจำวัน ๒. คำพื้นฐานในบทเรียน ๓. คำคล้องจอง ๔. ประโยคง่าย ๆ	แบบทดสอบการเขียนคำ	๑๐ ข้อ	๑๐ คะแนน

**โครงสร้างของเครื่องมือวัดและประเมินผลความสามารถในการอ่านและการเขียน
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒**

สมรรถนะ	มาตรฐาน/ตัวชี้วัดตามหลักสูตร	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	รูปแบบของข้อสอบ	จำนวน (ข้อ)	คะแนนเต็ม
การอ่าน ๑. การอ่านออกเสียง	ท ๑.๑ ป.๒/๑ อ่านออกเสียงคำ คำคล้องจอง ข้อความ และบทร้อยกรองง่าย ๆ ได้ถูกต้อง	การอ่านออกเสียงคำ คำคล้องจอง ข้อความ และบทร้อยกรองง่าย ๆ ที่ประกอบด้วยคำพื้นฐานเพิ่มจาก ป.๑ ไม่น้อยกว่า ๘๐๐ คำ รวมทั้งคำที่ใช้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ประกอบด้วย ๑. คำที่มีรูปวรรณยุกต์และไม่มีรูปวรรณยุกต์ ๒. คำที่มีตัวสะกดตรงตามมาตราและไม่ตรงตามมาตรา ๓. คำที่มีพยัญชนะควบกล้ำ ๔. คำที่มีอักษรนำ ๕. คำที่มีตัวการ์นต์ ๖. คำที่มี รร ๗. คำที่มีพยัญชนะและสระที่ไม่ออกเสียง	แบบทดสอบการอ่านออกเสียง ๑. การอ่านออกเสียงคำ ๒. การอ่านออกเสียงข้อความ	๒๐ ข้อ ๑ ข้อ	๒๐ คะแนน ๒๐ คะแนน
๒. การอ่านรู้เรื่อง	ท ๑.๑ ป.๒/๒ อธิบายความหมายของคำและข้อความที่อ่าน	การบอกความหมายของคำและข้อความที่อ่าน	แบบทดสอบชนิดเลือกตอบ การเข้าใจความหมายของคำ	๕ ข้อ	๕ คะแนน
	ท ๑.๑ ป.๒/๓ ตั้งคำถามและตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน ท ๑.๑ ป.๒/๔ ระบุใจความสำคัญและรายละเอียดจากเรื่องที่อ่าน ท ๑.๑ ป.๒/๕ แสดงความคิดเห็นและคาดคะเนเหตุการณ์จากเรื่องที่อ่าน	การอ่านจับใจความจากสื่อต่าง ๆ เช่น นิทาน เรื่องเล่าสั้น ๆ บทเพลง และบทร้อยกรองง่าย ๆ เรื่องราวจากบทเรียนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาไทยและกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ข่าวและเหตุการณ์ประจำวัน	แบบทดสอบชนิดเลือกตอบ การเข้าใจในการอ่าน	๑๐ ข้อ	๑๐ คะแนน

**โครงสร้างของเครื่องมือวัดและประเมินผลความสามารถในการอ่านและการเขียน
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒ (ต่อ)**

สมรรถนะ	มาตรฐาน/ตัวชี้วัดตามหลักสูตร	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	รูปแบบของข้อสอบ	จำนวน (ข้อ)	คะแนนเต็ม
การเขียน ๑. การเขียนคำ	ท ๔.๑ ป.๒/๒ เขียนสะกดคำและบอกความหมายของคำ	๑. มาตราตัวสะกดที่ตรงตามมาตราและไม่ตรงตามมาตรา ๒. การผันอักษรกลาง อักษรสูง และอักษรต่ำ ๓. คำที่มีตัวการันต์ ๔. คำที่มีพยัญชนะควบกล้ำ ๕. คำที่มีอักษรนำ	แบบทดสอบการเขียนคำ	๒๐ ข้อ	๒๐ คะแนน
๒. การเขียนเรื่อง	ท ๒.๑ ป.๒/๓ เขียนเรื่องสั้น ๆ ตามจินตนาการ	การเขียนเรื่องสั้น ๆ ตามจินตนาการ	แบบทดสอบการเขียนเรื่อง การเขียนเรื่องตามจินตนาการ	๑ ข้อ	๒๐ คะแนน

**โครงสร้างของเครื่องมือวัดและประเมินผลความสามารถในการอ่านและการเขียน
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓**

สมรรถนะ	มาตรฐาน/ตัวชี้วัดตามหลักสูตร	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	รูปแบบของข้อสอบ	จำนวน (ข้อ)	คะแนนเต็ม
การอ่าน ๑. การอ่านออกเสียง	ท ๑.๑ ป.๓/๑ อ่านออกเสียงคำ ข้อความ เรื่องสั้น ๆ และบทร้อยกรองง่าย ๆ ได้ถูกต้อง คล่องแคล่ว	การอ่านออกเสียงคำ คำคล้องจอง ข้อความ และบทร้อยกรองง่าย ๆ ที่ประกอบด้วยคำพื้นฐานเพิ่มจาก ป.๒ ไม่น้อยกว่า ๑,๒๐๐ คำ รวมทั้งคำที่ใช้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ประกอบด้วย ๑. คำที่มีตัวการ์ตูนต์ ๒. คำที่มี วรรณ ๓. คำที่มีพยัญชนะและสระไม่ออกเสียง ๔. คำพ้อง ๕. คำพิเศษอื่น ๆ เช่น คำที่ใช้ ท ฤ ฎ	แบบทดสอบการอ่านออกเสียง ๑. การอ่านคำ ๒. การอ่านบทร้อยกรอง โดยอ่านแบบร้อยแก้ว	๒๐ ข้อ ๑ ข้อ	๒๐ คะแนน ๒๐ คะแนน
๒. การอ่านรู้เรื่อง	ท ๑.๑ ป.๓/๒ อธิบายความหมายของคำและข้อความที่อ่าน	การบอกความหมายของคำและข้อความที่อ่าน	แบบทดสอบชนิดเลือกตอบ การเข้าใจความหมายของคำ	๕ ข้อ	๕ คะแนน
	ท ๑.๑ ป.๓/๓ ตั้งคำถามและตอบคำถามเชิงเหตุผลเกี่ยวกับ เรื่องที่อ่าน ท ๑.๑ ป.๓/๔ ลำดับเหตุการณ์และคาดคะเนเหตุการณ์ จากเรื่องที่อ่านโดยระบุเหตุผลประกอบ ท ๑.๑ ป.๓/๕ สรุปความรู้และข้อคิดจากเรื่องที่อ่านเพื่อนำไปใช้ ในชีวิตประจำวัน	การอ่านจับใจความจากสื่อต่าง ๆ เช่น นิทานหรือเรื่องเกี่ยวกับท้องถิ่น เรื่องเล่าสั้น ๆ บทเพลง และบทร้อยกรอง บทเรียน ในกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ข่าวและเหตุการณ์ ในชีวิตประจำวัน ในท้องถิ่นและชุมชน	แบบทดสอบชนิดเลือกตอบ การเข้าใจในการอ่าน	๑๕ ข้อ	๑๕ คะแนน

**โครงสร้างของเครื่องมือวัดและประเมินผลความสามารถในการอ่านและการเขียน
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ (ต่อ)**

สมรรถนะ	มาตรฐาน/ตัวชี้วัดตามหลักสูตร	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	รูปแบบของข้อสอบ	จำนวน (ข้อ)	คะแนนเต็ม
การเขียน ๑. การเขียนคำ	ท ๔.๑ ป.๓/๑ เขียนสะกดคำและบอกความหมายของคำ	๑. มาตราตัวสะกดคำที่ตรงตามมาตราและไม่ตรงตามมาตรา ๒. การผันอักษรกลาง อักษรสูง และอักษรต่ำ ๓. คำที่มีพยัญชนะควบกล้ำ ๔. คำที่มีอักษรนำ ๕. คำที่ประวิสรรชนีย์และคำที่ไม่ประวิสรรชนีย์ ๖. คำที่มี ฤ ฎ ๗. คำที่ใช้ บัน บรร ๘. คำที่ใช้ รร	แบบทดสอบการเขียนคำ	๒๐ ข้อ	๒๐ คะแนน
๒. การเขียนเรื่อง	ท ๒.๑ ป.๓/๕ เขียนเรื่องตามจินตนาการ	การเขียนเรื่องตามจินตนาการจากคำ ภาพ และหัวข้อที่กำหนด	แบบทดสอบการเขียน การเขียนเรื่องตามจินตนาการ	๑ ข้อ	๒๐ คะแนน

**โครงสร้างของเครื่องมือวัดและประเมินผลความสามารถในการอ่านและการเขียน
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔**

สมรรถนะ	มาตรฐาน/ตัวชี้วัดตามหลักสูตร	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	รูปแบบของข้อสอบ	จำนวน (ข้อ)	คะแนนเต็ม
การอ่าน ๑. การอ่านออกเสียง	ท ๑.๑ ป.๔/๑ อ่านออกเสียงบทร้อยแก้วและบทร้อยกรอง ได้ถูกต้อง	การอ่านออกเสียงบทร้อยแก้วและบทร้อยกรองที่ประกอบด้วย ๑. คำที่มี ร ล เป็นพยัญชนะต้น ๒. คำที่มีพยัญชนะควบกล้ำ ๓. คำที่มีอักษรนำ ๔. คำประสม ๕. อักษรย่อและเครื่องหมายวรรคตอน ฯลฯ	แบบทดสอบการอ่านออกเสียง การอ่านบทร้อยแก้ว	๑ ข้อ	๒๐ คะแนน
๒. การอ่านรู้เรื่อง	ท ๑.๑ ป.๔/๓ อ่านเรื่องสั้น ๆ ตามเวลาที่กำหนดและตอบคำถาม จากเรื่องที่อ่าน ท ๑.๑ ป.๔/๔ แยกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นจากเรื่องที่อ่าน ท ๑.๑ ป.๔/๕ คาดคะเนเหตุการณ์จากเรื่องที่อ่านโดยระบุเหตุผล ประกอบ ท ๑.๑ ป.๔/๖ สรุปความรู้และข้อคิดจากเรื่องที่อ่านเพื่อนำไปใช้ ในชีวิตประจำวัน	การอ่านจับใจความจากสื่อต่าง ๆ เช่น เรื่องสั้น ๆ เรื่องเล่า จากประสบการณ์ นิทานชาดก บทความ บทโฆษณา งานเขียนประเภท โน้มน้าวใจ ข่าวและเหตุการณ์ประจำวัน สารคดีและบันเทิงคดี	แบบทดสอบชนิดเลือกตอบ	๑๐ ข้อ	๑๐ คะแนน
การเขียน การเขียนเรื่อง	ท ๒.๑ ป.๔/๗ เขียนเรื่องตามจินตนาการ	การเขียนเรื่องตามจินตนาการ	แบบทดสอบการเขียน การเขียนเรื่องตามจินตนาการ	๑ ข้อ	๒๐ คะแนน

**โครงสร้างของเครื่องมือวัดและประเมินผลความสามารถในการอ่านและการเขียน
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕**

สมรรถนะ	มาตรฐาน/ตัวชี้วัดตามหลักสูตร	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	รูปแบบของข้อสอบ	จำนวน (ข้อ)	คะแนนเต็ม
การอ่าน ๑. การอ่านออกเสียง	ท ๑.๑ ป.๕/๑ อ่านออกเสียงบทร้อยแก้วและบทร้อยกรอง ได้ถูกต้อง	การอ่านออกเสียงบทร้อยแก้วและบทร้อยกรองที่ประกอบด้วย ๑. คำที่มีพยัญชนะควบกล้ำ ๒. คำที่มีอักษรนำ ๓. คำที่มีตัวการ์นต์ ๔. อักษรย่อและเครื่องหมายวรรคตอน ฯลฯ	แบบทดสอบการอ่านออกเสียง การอ่านบทร้อยแก้ว	๑ ข้อ	๒๐ คะแนน
๒. การอ่านรู้เรื่อง	ท ๑.๑ ป.๕/๕ แยกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นจากเรื่องที่อ่าน ท ๑.๑ ป.๕/๕ วิเคราะห์และแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน เพื่อนำไปใช้ในการดำเนินชีวิต	การจับใจความจากสื่อต่าง ๆ เช่น วรรณคดีในบทเรียน บทความ บทโฆษณา งานเขียนประเภทโน้มน้าวใจ ข่าวและเหตุการณ์ประจำวัน	แบบทดสอบชนิดเลือกตอบ	๒๐ ข้อ	๒๐ คะแนน
การเขียน การเขียนเรื่อง	ท ๒.๑ ป.๕/๔ เขียนย่อความจากเรื่องที่อ่าน	การเขียนย่อความจากสื่อต่าง ๆ เช่น นิทาน ความเรียงประเภทต่าง ๆ ประกาศ แจ้งความ แถลงการณ์ จดหมาย คำสอน โอวาท คำปราศรัย	แบบทดสอบการเขียน การเขียนย่อความ	๑ ข้อ	๒๐ คะแนน

**โครงสร้างของเครื่องมือวัดและประเมินผลความสามารถในการอ่านและการเขียน
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖**

สมรรถนะ	มาตรฐาน/ตัวชี้วัดตามหลักสูตร	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	รูปแบบของข้อสอบ	จำนวน (ข้อ)	คะแนนเต็ม
การอ่าน ๑. การอ่านออกเสียง	ท ๑.๑ ป.๖/๑ อ่านออกเสียงบทร้อยแก้วและบทร้อยกรอง ได้ถูกต้อง	การอ่านออกเสียงบทร้อยแก้วและบทร้อยกรอง ประกอบด้วย ๑. คำที่มีพยัญชนะควบกล้ำ ๒. คำที่มีอักษรนำ ๓. คำที่มีตัวการ์นต์ ๔. คำที่มาจากภาษาต่างประเทศ ๕. อักษรย่อและเครื่องหมายวรรคตอน ๖. วัน เดือน ปีแบบไทย ฯลฯ	แบบทดสอบการอ่านออกเสียง	๑ ข้อ	๒๐ คะแนน
๒. การอ่านรู้เรื่อง	ท ๑.๑ ป.๖/๓ อ่านเรื่องสั้น ๆ อย่างหลากหลายโดยจับเวลา แล้วถามเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน ท ๑.๑ ป.๖/๔ แยกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นจากเรื่องที่อ่าน ท ๑.๑ ป.๖/๕ อธิบายการนำความรู้และความคิดจากเรื่องที่อ่าน ไปตัดสินใจแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต	การอ่านจับใจความจากสื่อต่าง ๆ เช่น เรื่องสั้น ๆ นิทาน และเพลงพื้นบ้าน บทความ พระบรมราโชวาท สารคดี เรื่องสั้น งานเขียนประเภทโน้มน้าว	แบบทดสอบชนิดเลือกตอบ	๒๐ ข้อ	๒๐ คะแนน
การเขียน การเขียนเรื่อง	ท ๒.๑ ป.๖/๔ เขียนเรียงความ	การเขียนเรียงความ	แบบทดสอบการเขียน การเขียนเรียงความ	๑ ข้อ	๒๐ คะแนน

๖. กำหนดการรายงานผลการประเมิน

การวัดและประเมินผลความสามารถในการอ่านและการเขียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ - ๖ ในปีการศึกษา ๒๕๖๐ กำหนดให้รายงานผลการประเมินผ่านทางระบบอิเล็กทรอนิกส์ (e - MES) โดยมีระยะเวลาในการรายงานผล ดังนี้

ครั้งที่	ระยะเวลาในการรายงานผลการประเมิน	
	ภาคเรียนที่ ๑	ภาคเรียนที่ ๒
ครั้งที่ ๑	ภายในวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๖๐	ภายในวันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๐
ครั้งที่ ๒	ภายในวันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๖๐	ภายในวันที่ ๓๑ มกราคม ๒๕๖๑

กรณีที่นักเรียนคนใดไม่สามารถสอบในวันที่โรงเรียนจัดสอบ เช่น ป่วย ไม่มาเรียน ฯลฯ ต้องให้นักเรียนสอบให้ครบในวันอื่น

ทั้งนี้ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอาจกำหนดช่วงเวลาในการสอบและการรายงานผลของโรงเรียนให้โรงเรียนดำเนินการได้

๗. เกณฑ์ของระดับคะแนนและการแปลผลการประเมิน

การวัดและประเมินผลความสามารถในการอ่านและการเขียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ - ๖ ใช้เกณฑ์การประเมินและแปลผลการประเมิน ดังนี้

เกณฑ์ของระดับคะแนน	การแปลผล
ร้อยละ ๗๕ - ๑๐๐	ดีมาก
ร้อยละ ๕๐ - ๗๔	ดี
ร้อยละ ๒๕ - ๔๙	พอใช้
ร้อยละ ๐ - ๒๔	ปรับปรุง

๘. การนำผลการประเมินไปใช้ในการพัฒนานักเรียน

การวัดและประเมินผลความสามารถในการอ่านและการเขียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ - ๖ มีวัตถุประสงค์สำคัญเพื่อนำข้อมูลจากผลการประเมินไปใช้ในการวางแผนปรับปรุงและพัฒนาการอ่านการเขียนของนักเรียนซึ่งมีความสามารถสูงให้ดียิ่งขึ้น และแก้ไขปัญหาการอ่านและการเขียนของนักเรียนที่มีผลการประเมินระดับต่ำ โดยครูควรพิจารณาผลการประเมินของนักเรียนทั้งภาพรวมและรายบุคคล เพื่อให้ทราบว่านักเรียนแต่ละคนมีผลการประเมินความสามารถและทักษะใดที่ควรได้รับการพัฒนา โดยจำเป็นต้องปรับกระบวนการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้เหมาะสมกับนักเรียน เช่น การจัดสอนซ่อมเสริมนักเรียนเป็นรายบุคคลเพิ่มเติม เป็นต้น

๙. การดำเนินการสอบ

การดำเนินการสอบเป็นความรับผิดชอบของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาและมัธยมศึกษาในการบริหารจัดการมีแนวปฏิบัติดังนี้

๙.๑ การเตรียมการก่อนการสอบ

ก่อนการสอบให้โรงเรียนเตรียมการดังนี้

- ๑) การจัดห้องสอบ ให้จัดห้องสอบตามปกติของการจัดสอบของโรงเรียน
- ๒) ผู้ดำเนินการสอบ มอบหมายให้ครูผู้สอนหรือครูประจำชั้นเป็นผู้ดำเนินการสอบ โดยใช้เครื่องมือวัดและประเมินผลที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จัดส่งให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาและมัธยมศึกษา

๙.๒ การดำเนินการสอบ

การดำเนินการสอบให้ดำเนินการดังนี้

- ๑) ให้ครูผู้สอนหรือครูประจำชั้นที่ได้รับมอบหมายศึกษาทำความเข้าใจเอกสารต่อไปนี้
  - คู่มือการวัดและประเมินผลความสามารถในการอ่านและการเขียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ - ๖
  - คำชี้แจงและเครื่องมือวัดและประเมินผลความสามารถในการอ่านและการเขียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ - ๖
- ๒) ให้ครูผู้สอนหรือครูประจำชั้นที่ได้รับมอบหมายจัดสอบตามรายละเอียดที่กำหนดในคำชี้แจงของแบบทดสอบแต่ละฉบับ

๙.๓ การดำเนินการหลังสอบ

การดำเนินการหลังสอบให้ดำเนินการดังนี้

ครูผู้สอนหรือครูประจำชั้นที่ได้รับมอบหมายตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดในคำชี้แจงของแบบทดสอบแต่ละระดับชั้นของนักเรียนในโรงเรียนของตน และรายงานผลการประเมินตามเกณฑ์ที่กำหนด

ทั้งนี้ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากำหนดช่วงเวลาและวิธีการในการรายงานผลของโรงเรียนให้โรงเรียนทราบและดำเนินการ โดยอาจให้โรงเรียนเป็นผู้รายงานผลผ่านทางระบบอิเล็กทรอนิกส์ (e - MES) หรือรวบรวมส่งให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเป็นผู้ดำเนินการรายงาน ขึ้นอยู่กับการบริหารจัดการของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

การสอบและประเมินผล

เพื่อการค้นและพัฒนาสมรรถนะของนักเรียน

สถาบันภาษาไทย สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ